

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 28. mai 2024
(OR. en)

10171/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0118(NLE)

JAI 847
COPEN 265
EPPO 8
FIN 462
GAF 15

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	27. mai 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 215 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega muudetakse otsust (EL) 2023/133, millega määratakse ametisse määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 215 final.

Lisatud: COM(2024) 215 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.5.2024
COM(2024) 215 final

2024/0118 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega muudetakse otsust (EL) 2023/133, millega määratakse ametisse määruse
(EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Nõukogu määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel, võeti vastu 12. oktoobril 2017 ja see jõustus 20. novembril 2017¹. 1. juunil 2021 asus Euroopa Prokuratuur täitma talle selle määrusega antud ülesandeid tegeleda uurimise ja süüdistuste esitamisega. Euroopa Prokuratuur vastutab selle eest, et uurida liidu finantshuve mõjutavaid kuritegusid, mis on sätestatud direktiivis (EL) 2017/1371² (direktiivi riigisisises õiguses rakendatud kujul) ja defineeritud määruses (EL) 2017/1939, esitada kuriteo toimepanijatele ja neist osavõtjatele süüdistus ning võtta nad kohtus vastutusele.

Vastavalt määruse (EL) 2017/1939 artiklile 8 jaguneb Euroopa Prokuratuur keskterasandiks ja detsentraliseeritud tasandiks. Euroopa peaprokurör ja Euroopa prokurörid (üks igast Euroopa Prokuratuuri asutamisel tehtavas tõhustatud koostöös osalevast liikmesriigist) on osa Euroopa Prokuratuuri keskterasandist ja moodustavad Euroopa Prokuratuuri kolleegiumi. 2019. aasta oktoobris määrasid Euroopa Parlament ja nõukogu ühisel kokkuleppel ametisse esimese Euroopa peaprokuröri³. Nõukogu nimetas Euroopa Prokuratuuri esimesed 22 Euroopa prokuröri ametisse 2020. aasta juulis.

Euroopa peaprokuröri ametiaeg kestab seitse aega ja seda ei saa pikendada (määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõige 1). Euroopa prokuröride ametiaeg kestab kuus aastat ja nõukogu võib otsustada seda pikendada maksimaalselt kolmeks aastaks (määruse (EL) 2017/1939 artikli 16 lõige 3). Määruse (EL) 2017/1939 artikli 16 lõikega 4 on ette nähtud, et iga kolme aasta järel asendatakse üks kolmandik Euroopa prokuröridest, ning selle kohaselt peab nõukogu võtma vastu Euroopa prokuröride ametisse nimetamise üleminekueeskirjad, mida kohaldatakse esimese koosseisu ametisse nimetamisel ja esimese koosseisu ametiaja jooksul. Selle alusel võttis nõukogu 9. aprillil 2019 vastu nõukogu rakendusotsuse (EL) 2019/598, millega on ette nähtud, et loosi teel määratakse kindlaks kaheksa liikmesriiki, kelle Euroopa prokuröri ametiaeg peaks olema kolm aastat ja seda ei tohiks pikendada. Nende Euroopa prokuröride ametiaeg lõppes niisiis 2023. aasta juulis.

Määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõike 3 kohaselt tuleks Euroopa peaprokuröri valimiseks korraldada avalik kandideerimismenetlus, millest teatatakse Euroopa Liidu Teatajas ning mille järel peaks valikukomisjon koostama sobivate kandidaatide nimekirja ning esitama selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Määruse (EL) 2017/1939 artikli 16 lõike 2 kohaselt peaks nõukogu pärast sama määruse artikli 14 lõikes 3 osutatud valikukomisjoni põhjendustega arvamuse kättesaamist valima liikmesriikide poolt Euroopa prokuröri ametikohale esitatud kandidaatidest välja ühe ja ta ametisse nimetama.

Vastavalt viimatinimetatud sättele peaks valikukomisjon koosnema 12 isikust, kelle nimetab ametisse nõukogu komisjoni ettepaneku alusel ning kes valitakse Euroopa Kohtu ja kontrollikoja endiste liikmete, Eurojusti endiste liikmesriikide liikmete, riikide kõrgemate

¹ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1–71).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29–41).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta otsus (EL) 2019/1798, millega nimetatakse ametisse Euroopa Prokuratuuri Euroopa peaprokurör (ELT L 274, 28.10.2019, lk 1–2).

kohtute liikmete, kõrgel ametikohal olevate prokuröride ning tunnustatud ja pädevate juristide hulgast. Ühe sellise isiku kandidatuuri peaks esitama Euroopa Parlament.

Nõukogu nimetas esimese valikukomisjoni 12 liiget komisjoni ettepaneku alusel ametisse 2018. aasta oktoobris,⁴ praeguse valikukomisjoni 12 liiget aga nimetati 2023. aasta jaanuaris⁵ ametisse ajavahemikuks, mis algas 20. jaanuaril 2023 ja kestab neil aastat. Üks 2023. aasta jaanuaris ametisse nimetatud valikukomisjoni liikmetest oli Horvaatia Vabariigi *Vrhovni sud*'i (kõrgeim kohus) kohtunik Marin MRČELA. 8. aprillil 2024 teatas Marin MRČELA Euroopa Komisjonile, et tal ei ole enam võimalik täita valikukomisjoni liikme ülesandeid ja seetõttu on ta otsustanud tagasi astuda. Nõukogule teatati sellest nõuetekohaselt.

Valikukomisjoni katkematu töö tagamiseks tuleks Marin MRČELA asendada. Vastavalt valikukomisjoni tööeeskirjadele⁶ tuleks asendaja nimetada ametisse Marin MRČELA järelejäänud ametiajaks (st kuni 20. jaanuarini 2027). Käesoleva ettepanekuga teeb komisjon nõukogule ettepaneku nimetada Marin MRČELA asemel valikukomisjoni liikmeks Horvaatia Vabariigi riigi peaprokuröri asetäitja Dražen JELENIĆ. Dražen JELENIĆ vastab määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud tingimustele. Tema ametisse nimetamise ettepaneku tegemisel võttis komisjon arvesse vajadust tagada geograafiline ja sooline tasakaal ning Euroopa Prokuratuuri töös osalevate liikmesriikide õigussüsteemide tundmine.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Euroopa Prokuratuur asutati määrusega (EL) 2017/1939, mis võeti vastu ELi toimimise lepingu artikli 86 alusel. Euroopa Prokuratuur on täitnud talle määrusega (EL) 2017/1939 antud ülesandeid alates 1. juunist 2021. Esitades käesoleva ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus valikukomisjoni ühe praeguse liikme asendamise kohta, täidab komisjon määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikest 3 tulenevat kohustust. Käesolev ettepanek võimaldab asendada praeguse valikukomisjoni ühe liikme, kelle ametiaeg lõpeb 20. jaanuaril 2027. Selleks et viia nõuetekohaselt lõpule menetlused Poola Euroopa prokuröri,⁷ nende Euroopa prokuröride, kes tuleb 2026. aastal asendada, ja uue Euroopa peaprokuröri – kes tuleb samuti 2026. aastal ametisse nimetada – valikuks ja ametisse nimetamiseks, on oluline, et valikukomisjon täidaks oma ülesandeid täies mahus.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas liidu muude tegevuspõhimõtetega, mille eesmärk on tugevdada liidu finantshuvide kaitset.

⁴ Nõukogu 18. septembri 2018. aasta otsus (EL) 2018/1275, millega määratakse ametisse määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed (ELT L 238, 21.9.2018, lk 92–93).

⁵ Nõukogu 17. jaanuari 2023. aasta otsus (EL) 2023/133, millega määratakse ametisse määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed (ELT L 17, 19.1.2023, lk 90–91).

⁶ Nõukogu 13. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1696 määruse (EL) 2017/1939 (millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel) artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni tööeeskirjade kohta (ELT L 282, 12.11.2018, lk 8–12).

⁷ Poola ühines Euroopa Prokuratuuri asutamisel tehtava tõhustatud koostööga 2024. aasta veebruaris (komisjoni 29. veebruari 2024. aasta otsus (EL) 2024/807, millega kinnitatakse Poola osalemine tõhustatud koostöös Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L, 2024/807, 29.2.2024). Seega tuleb ametisse nimetada Poola Euroopa prokurör. Lisaks sellele on tõenäoline, et Rootsi teatab komisjonile peatselt oma kavatsusest tõhustatud koostööga ühineda.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikel 3.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmete ametisse nimetamise üle saab otsustada ainult nõukogu, kes lähtub komisjoni ettepanekust, ja seega on olemuslikult tegu ainupädevusega, mille suhtes ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik kavandatud eesmärkide saavutamiseks, ja on seega proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. Käesolev ettepanek on ülimalt oluline, et tagada võimalus asendada Euroopa peaprokurör ja Euroopa prokurörid nende ametiaja lõppemisel ning hiljuti Euroopa Prokuratuuri alase koostööga ühinenud või sellega varsti ühinevate liikmesriikide Euroopa prokuröride ametissenimetamine, mis omakorda tagab Euroopa Prokuratuuri täiemahulise ja katkematu operatiivtegevuse.

- **Vahendi valik**

Määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikes 3 on sätestatud, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega nimetatakse ametisse valikukomisjoni liikmed. Tööeeskirjade II reegli kohaselt tuleks valikukomisjoni liiget asendav isik nimetada ametisse asendatava liikme järelejäänud ametiajaks, järgides sama menetlust. Kavandatava õigusakti valik tuleneb seega selle valdkonna kehtivatest õigusaktidest.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Kuna käesolev ettepanek on tehnilist laadi ja komisjonil, kes täidab määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikes 3 sätestatud kohustust, puudub kaalutlusõigus, ei korraldatud järelhindamisi, sidusrühmadega konsulteerimist ega mõjuhinnanguid.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Selle meetme laadi arvestades puudub vajadus rakenduskavade ja järelevalve ning hindamis- ja aruandluskorra järele.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 kohaselt saab määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmeks Marin MRČELA asemel Dražen JELENIC

Artikliga 2 nähakse ette otsuse jõustumine.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust (EL) 2023/133, millega määratakse ametisse määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrust (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel,¹ eriti selle artikli 14 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa peaprokuröri nimetavad ühisel nõusolekul ametisse Euroopa Parlament ja nõukogu, tehes valiku määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikes 3 sätestatud valikukomisjoni koostatud sobivate kandidaatide nimekirja kuuluvate isikute hulgast. Nõukogu nimetab Euroopa prokurörid iga liikmesriigi esitatud kolme sobiva kvalifikatsiooniga kandidaadi hulgast pärast valikukomisjonilt põhjendatud arvamuse saamist.
- (2) Nõukogu otsusega (EL) 2023/133² nimetati valikukomisjoni praegused liikmed ametisse nelja-aastaseks ajavahemikuks alates 20. jaanuarist 2023.
- (3) Marin MRČELA on praegu valikukomisjoni liige. 8. aprillil 2024 teatas Marin MRČELA komisjonile, et tal ei ole enam võimalik täita valikukomisjoni liikme ülesandeid ja seetõttu on ta otsustanud tagasi astuda. Nõukogule teatati sellest nõuetekohaselt.
- (4) Selleks et tagada valikukomisjoni katkematu tegevus, tuleks Marin MRČELA asemel võimalikult kiiresti ametisse nimetada uus valikukomisjoni liige. Seega tuleks valikukomisjoni uueks liikmeks nimetada Horvaatia Vabariigi riigi peaprokuröri asetäitja Dražen JELENIĆ. Selle ettepaneku juures võttis komisjon arvesse vajadust geograafilise ja soolise tasakaalu ning Euroopa Prokuratuuri asutamisel tehtavas tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide õigussüsteemide nõuetekohase esindatuse järele.
- (5) Vastavalt nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1696³ lisas esitatud valikukomisjoni tööeeskirjade II reeglile tuleks Dražen JELENIĆ ametisse nimetada tema eelkäija järelejäanud ametiajaks.

¹ ELT L 283, 31.10.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>.

² Nõukogu 17. jaanuari 2023. aasta otsus (EL) 2023/133, millega määratakse ametisse määruse (EL) 2017/1939 artikli 14 lõikega 3 ette nähtud valikukomisjoni liikmed (ELT L 17, 19.1.2023, lk 90, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/133/oj>).

³ Nõukogu 13. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1696 määruse (EL) 2017/1939 (millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel) artikli 14 lõikega 3 ette nähtud

- (6) Seega tuleks otsust (EL) 2023/133 vastavalt muuta.
- (7) Selleks et Dražen JELENIC saaks kohe alustada oma ülesannete täitmist ja osaleda valikukomisjoni käimasolevas töös, peaks käesolev otsus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse (EL) 2023/133 artiklis 1 asendatakse nimi „Marin MRČELA“ nimega „Dražen JELENIC“.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*